

KYMMENEN HYVÄÄ SYYTÄ SÄÄSTÄÄ MARKKUUN KOULU

Tietoa Tyrnävän kunnan päättäjille

ARVOISA VASTAANOTTAJA,

Markkuun koulun lakkauttamista pohditaan kunnan päättävissä elimissä, sivistyslautakunnassa, kunnanhallituksessa sekä kunnanvaltuustossa, tänä keväänä.

Oppilaiden vanhemmat ja Markkuun Seudun Kyläyhdistys ry vastustavat Markkuun koulun lakkauttamista. Markkuun koulu on kylän lasten turvallinen ja yhteisöllinen opinahjo sekä kylän lasten ainoa harrastus- ja lähiliikuntapaikka. Kesäisin koulun pihan leikkivälineet ovat ahkerassa käytössä ja kentällä ovat käynnissä jalkapallopelit. Talvisin puolestaan luistelukenttä on joka iltä täynnä innokkaita jääkiekkoilijoita. Koululta saa alkunsa Markkuun luontopolku, jossa käy retkeilijöitä kaukaakin. Markkuu voisi toimia ja kehittyä sekä kyläläisten että muiden tyrnäväläisten virkistysalueena sekä harrastusmahdollisuuksien monipuolistajana. Kylällä on hyvät mahdollisuudet myös luontomatkailuun ja parhaillaan ovat käynnissä neuvottelut yhdistyksen mukanaolosta uudessa luontomatkailuportaalissa.

Koulumme on lämminhenkinen yhteisö, jonka opettajat tuntevat jokaisen oppilaansa perinpohjin. Koulu on palvellut kylämme sydämenä 60 vuoden ajan ja toivomme että sen taival saa jatkoa vähintään saman verran. Koulua on remontoitu kertaalleen sisäilmaongelmien vuoksi. Ongelmat ovat poistuneet, sillä ne johtuivat ilmastoinnin puutteellisista säädöistä ja tilanne on nyt korjattu. Talvella 2014 tehdyistä sisäilmamittauksista laaditussa raportissa todetaankin, että jatkotoimenpiteisiin ei ole tarvetta.

Markkuun koulun oppilasmäärä ei ole laskussa, sillä talven 2014–2015 aikana kylän alueelta on myyty 4 tonttia, joista kolmelle muuttaa lapsiperheitä. Nämä kylämme uusimmat koululaiset eivät tule tarvitsemaan koulukuljetusta, sillä rakennuspaikat sijaitsevat kävelymatkan päässä koulusta. Kyläkoulu, alueen osayleiskaava, viemäröinti ja loistavat ulkoilumahdollisuudet houkuttelevat kylälle runsaasti uusia asukkaita takuuvarmasti myös lähivuosina. Tyrnävän kunnan näkökulmasta kyläkoulumme säilymisellä ja kehittämällä on positiivisia vaikutuksia pitkälle tulevaisuuteen.

Toivommekin teiltä, arvoisat päättäjät, rohkeutta katsoa pidemmälle tulevaisuuteen ja niitä mahdollisuuksia, mitä Markkuun koulun säilyminen toisi kylällemme ja perheissämme kasvaville lapsille. Yhteistyöllä ja uusilla toimintatavoilla voimme säilyttää koulun toiminnassa, ratkaista keskusteluissa esille nousseet kysymykset, kuten sisäliikuntatilojen puutteen, sekä tarjota kylämme lapsille lähikoulun, jonka he ansaitsevat.

Muistutamme myös, että Markkuun koulu on valittu osayleiskaavaprosessin yhteydessä Tyrnävän kehitettäväksi kyläalueeksi. Osayleiskaavassa on osoitettu 58 uutta rakennuspaikkaa, joista suurin osa on sijoitettu kyläkoulun läheisyyteen. Lähipalvelujen poistuminen alueelta vaikeuttaisi kaavan toteutumista merkittävästi. Lisäksi toteamme, että Markkuun koulun lakkauttaminen sotii Tyrnävän kunnan uuden kuntastrategian henkeä vastaan. Sen sijaan koulun säilyttäminen olisi konkreettinen esimerkki yhteistyöstä 3. sektorin toimijoiden kanssa sekä ennaltaehkäisevästä, kuntalaisten hyvinvointia lisäävästä toiminnasta. Markkuun koulun säilyttäminen olisi myös osoitus siitä, että Tyrnävällä uskalletaan antaa yhdysluokkaopetukselle ja pienelle kyläkoululle sen ansaitsema arvostus.

Päätöksentekonne tueksi kyläyhdistys haluaa tuoda esille seuraavat Markkuun kouluun ja kylään liittyvät seikat:

LAPSI JA PERHE

Mitä tarkoittaa uuden opetussuunnitelman edellyttämän oppilaiden oikeuksien yhdenvertainen ja tasa-arvoinen toteutuminen, tasavertainen oppimisympäristö sekä toimintakulttuurin ja pedagogiikan kehittäminen?

Puhelu Pohjois-Pohjanmaan Aluehallintovirasto, Opetustoimen ylitarkastaja **Jyri Ulvinen**
16.3.2015:

- ”Syksyllä 2016 voimaan tulevaa uutta opetussuunnitelmaa ei voida käyttää perusteena kyläkoulun lakkauttamiselle. Opetussuunnitelmassa ei määritellä koulun sijaintia, kokoa tai ominaisuuksia.”
- ”Oppimisympäristöjen monipuolisuutta (mukaan lukien pieniä kouluja) tulisi arvostaa”
- ”Lähikouluperiaatteen toteutuminen ja koulukuljetusten määrän kasvu ovat AVIn erityisiä huolenaiheita”

Uuden opetussuunnitelman tuomat haasteita voidaan ratkaista lisätiloilla, opetusjärjestelyillä sekä yhteistyöllä. Esimerkiksi projektiluontoisella opetuksella, verkko-oppimisympäristöjen ja etäneuvotteluiden avulla voitaisiin parantaa kyläkoulun oppilaiden mahdollisuuksia osallistua valinnaisaineiden opetukseen. 5-6 luokkalaisille olisi hyödyllistä oppia käyttämään näitä myöhemmässä koulutuksessa tavanomaisia menetelmiä. Koulutilojen tietoteknisten valmiuksien kehittämisessä ja ylläpidossa myös kyläyhdistyksellä ja sen yhteistyökumppaneilla voi olla aktiivinen rooli. Kyläkoulu voi myös profiloitua esimerkiksi luontokouluksi tai tarjota kyläyhdistyksen sekä kyläyhdistyksen yhteistyökumppaneiden kautta ainutlaatuisia, koulukohtaisia valinnaisaineita, joita ei ole tarjolla kirkonkylällä.

Kestävän kehityksen mukaisesti opetustilojen, opetuksessa tarvittavien välineiden ja materiaalin suhteen pitäisi ajatella ennen kaikkea tarkoituksenmukaisuutta. Kaiken ei tarvitse olla uusinta uutta, jotta opetus vastaisi yleisesti asetettuja laatuvaatimuksia.

Tutkittua tietoa kyläkouluista (lähde: Eila Korpinen (toim.) Eläköön kyläkoulu! 2010.

Teos sisältää kuuden kyläkouluja eri näkökulmista tutkineen tutkijan artikkeleita liittyen kyläkouluihin ja yhdysluokkaopetukseen.

- Yhdysluokkaopetus on useissa maissa tavoitteena ja yhdysluokkia perustetaan tietoisesti. Näin toimitaan, koska eri-ikäisten oppilaiden yhteisössä kehittyviä parempia sosiaalisia taitoja arvostetaan maailmanlaajuisesti.
- Kyläkoulu on lähikoulu lasta varten, aidosti lapsen kokoinen koulu
- Kyläkoulujen psyykkiset ja sosiaaliset vahvuudet on todettu useissa tutkimuksissa
- Kyläkoulut ovat yhteisöllisiä ja emotionaalisesti turvallisia oppimisympäristöjä
 - o lapsille kasvaa hyvä itsetunto
 - o sosiaaliset taidot kehittyvät erinomaisesti eri-ikäisten oppilaiden yhteisössä
 - o kaikki oppilaat tuntevat toisensa ja toimivat yhdessä, kullakin on omalla vuorollaan rooli olla pieni ja iso, autettava ja auttaja

- Lapset ajattelevat, muistavat ja tuottavat enemmän omia ilmaisia ja ovat muutenkin tuottavampia eri-ikäisten kuin saman ikäisten ryhmissä.
- Pienen koulun yhdysluokassa lapset tottuvat myös itsenäiseen työskentelyyn ja oma-aloitteisuuteen, koska opettajan on välillä ohjattava toisia opetusryhmiä.
- Lapsi oppii asioita opettajan lisäksi myös muiden lasten kanssa ja avustuksella. Oppilaat auttavat toisiaan, antavat vertaistukea ja opettaessaan toisia oppilaita oppivat samalla itsekin.
- Opettajien oppilaantuntemus ja heidän käyttämänsä yhteistoiminnalliset oppimismuodot luovat osaltaan opiskelua, oppimista ja kasvamista edistävän ilmapiirin
- Useiden tutkijoiden mukaan pienet maaseutukoulut täyttävät parhaiten kouluille asetetut laatuvaatimukset.

Mitä Markkuun koulun lakkauttaminen tarkoittaisi lapsen kannalta?

Markkuun koulun säilyttäminen (3. opettaja ja monitoimitilat Markkuulle)	Markkuun koulun lakkauttaminen
Enemmän arkiliikuntaa lapsen päivässä	Arkiliikunnan määrän merkittävä vähentyminen
Lähikoulu pääosalle oppilaista kävely- tai pyöräilymatkan päässä (5-15 minuutin koulumatka)	Koulukuljetukset, jotka pidentävät koululaisen päivää 2 tuntia joka päivä eli kouluviikkoa 10 tuntia joka viikko
Enemmän aikaa harrastuksille, kotiläksyille ja perheen parissa	Vähemmän aikaa harrastuksille, kotiläksyille ja perheen parissa
Matalan kynnyksen lähiliikunta- ja harrastuspaikka	Ei harrastusmahdollisuuksia omalla kylällä, vanhempien kuljetettava kaikkiin harrastuksiin
Pienempi riski koulu-uupumukseen	Lisääntynyt koulu-uupumuksen riski
Sosiaaliset taidot kehittyvät erinomaisesti yhdysluokkaopetuksen ansiosta	
Hyvä itsetunto	
Pienempi syrjäytymisriski	

KYLÄ JA KUNTA

Markkuun oppilasmäärä ja osayleiskaavan toteutuminen

Kuten edellä mainittiin, Markkuulta on talven 2014-2015 aikana myyty neljä uutta tonttia. Tontit ovat käyneet kaupaksi ilman mittavaa markkinointia. Tämä kertoo sekä kylämme että myös kyläkoulumme vetovoimasta. Uusien asukkaiden myötä alle kouluikäisten lasten määrä kylällämme kasvaa jo nyt seitsemällä lapsella. Toimitamme ohessa (liite 1.) laskemamme todellisen Markkuun koulun oppilasennusteen, jossa on huomioitu em. seitsemän tulevaa koululaista sekä myös ne lapset, jotka vanhemmat itse kuljettavat Markkuun kouluun. Kunta nimittäin osoittaa useille perheille kirkonkylän koulun lähikouluksi koulukuljetusreitoin vuoksi, vaikka fyysisesti Markkuun koulu olisi huomattavasti lähempänä. Uusimmat kyläläisemme sekä nämä vanhempien itse kuljettamat koululaiset eivät sisälly kunnan oppilasennusteeseen, joka näin ollen on virheellinen.

Kylämme alueella on tällä hetkellä runsaasti tontteja myytävänä. Tietoa tonteista löytyy mm. internetistä osoitteesta www.markkuu.fi (liite 2.). Kyläyhdistys tulee markkinoimaan kylän tontteja voimakkaasti tulevan vuoden aikana. Näin ollen on selvää, että osayleiskaavan toteutuminen jatkuu ripeästi myös lähivuosina. On täysin realistista olettaa, että koulun lähistöllä sijaitseville rakennuspaikoille (20 kpl) rakennetaan seuraavan 5-10 vuoden sisällä. Näille rakennuspaikoille muuttavissa lapsiperheissä tulee olemaan 20 * 3 lasta eli yhteensä 60 koululaista. Tämä laskelma on hyvin todennäköisesti alakanttiin, sillä Tyrnävän keskimääräinen lapsiluku on noin neljä.

On myös epävarmaa, onko uusi Tyrnävän keskustan koulurakennus pieni jo valmistuessaan vuonna 2017. Tyrnävän kunnan ollessa maakuntamme nuorin väestörakenteeltaan ja huomioiden muuttoliike sekä pelkästään kunnalla tarjolla olevat tontit, kunnan koululaisten lukumäärä tulee jatkamaan kasvuaan. Kyläyhdistyksellä olevien tietojen mukaan Markkuun nykyisiäkään oppilaita ei ole lähtökohtaisesti huomioitu uuden koulun suunnittelussa ja tilantarpeissa. Näin ollen suunnittelussa ei ole myöskään huomioitu Markkuun kylän vetovoimaisuutta ja uusien, alueelle muuttavien lasten ja koululaisten lukumäärää. Sekä keskustan koulurakennusten tilojen riittävyden että kaikkien oppilaiden viihtyisyyden vuoksi olisi kannattavaa säilyttää Markkuun koulu toiminnassa ja hyödyntää olemassa oleva koulurakennus täysimääräisesti.

Markkuun koulun lakkauttamisesta ei tule säästöjä kunnalle

Koska Markkuun oppilasmäärä ei ole laskussa ja tulevaisuudessakin alueella tulee olemaan koulukyydin tarvitsijoita runsaasti, koituisi oppilaiden kuljettamisesta kylälle kunnalle merkittäviä lisäkustannuksia. Tämänhetkisten Markkuun koululaisten siirtäminen Kirkkomännikön kouluun aiheuttaisi kunnalle lisäkustannuksia 60 000€/v eli 600 000€ kymmenessä vuodessa. Onko kunnan tahtotila mieluummin käyttää näinkin suuri summa kuljetusyrityksen palveluihin, kuin Markkuun koulun kehittämiseen ja henkisen ja fyysisen pääoman kasvattamiseen?

Sekä sivistystoimenjohtaja että kunnanjohtaja myönsivät 16.3.2015 järjestetyssä tilaisuudessa, että Markkuun koulun lakkauttamisesta ei koidu kunnalle säästöjä. Lisäksi kunnanjohtaja lupasi kiinteistön säilyvän jatkossakin kunnan omistuksessa. Jos koulu lakkautetaan, koulukiinteistön kiinteät kulut (lämpö, sähkö, muu ylläpito) tulevat edelleen kustannettavaksi kunnan budjetista.

Opettajien palkassa ei tule säästöä, mikäli opettajia ei irtisanota. Lisäksi valtakunnallisestikin on tutkittu, että koulujen lakkauttamisista ei ole pystytty osoittamaan saadun säästöjä vaan pikemminkin toisinpäin: kuljetuskustannukset ovat nousseet vuosi vuodelta samoin kuin oppilashuoltoon (erityisopetus jne.) liittyvät kustannukset. Lisäksi lasten ja kyläläisten hyvinvointi on heikentynyt ja riski koululaisten koulu-uupumukseen on lisääntynyt.

Kuljetusyritysten yhä suurempien laskujen maksamisen sijaan kunnassa tulisi panostaa Markkuun koulun kehittämiseen, joka olisi parhaaksi ennen kaikkea kylän lapsille, mutta tukisi myös kylämme kehittymistä ja elinvoimaisuutta. Kunnan tulisi nähdä Markkuun alueen vetovoimaisuuden kehittäminen koko kunnan mahdollisuutena. Mahdollisuutena kehittää vireä ja omaleimainen sekä lapsiperheiden suosima asuinalue, joka tarjoaa harrastustoimintaa ja virkistäytymismahdollisuuksia kaikille tyrnäväläisille. Tällainen toiminta olisi kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtimista parhaimmillaan sekä erittäin tärkeää ennaltaehkäisevää työtä.

YHTEISTYÖ

Markkuun monitoimitila - yhteistyöhanke

Kunnan esille tuomat sisäliikuntatilojen, teknisen työn tilojen ja tietoliikenneyhteyksien puutteet voidaan ratkaista kunnan, kyläyhdistyksen ja kyläläisten yhteistyöllä. Kyläläiset eivät koskaan ole vaatineet kunnan esittämiä miljoonaluokan investointeja. Sen sijaan koulun yhteyteen olisi tarkoituksenmukaista rakentaa kohtuullisen kokoiset, 50-70 oppilaan käyttöön soveltuvat ja monipuolisesti käytettävät tilat. Tiloja voitaisiin käyttää suurin osa ajasta kyläläisten ja muiden tyrnäväläisten harrastus- ja kerhotoimintaan sekä mm. luontomatkailuyritysten tarpeisiin. Tilojen käytöstä voitaisiin kerätä vuokraa erilaisilta käyttäjiltä. On kuitenkin huomioitava, että tällaisen yhteistyöhankeksen selvitystyö, suunnittelu sekä rahoituksen hankkiminen vaatii aikaa ja yhteistä tahtotilaa.

Kyläyhdistys esittää kaksi vaihtoehtoista etenemistapaa:

- 1. Tehdään selkeä päätös Markkuun koulun kehittämisestä: 5.-6. luokkalaiset palautetaan takaisin Markkuun koululle ja tarvittavat lisätilat (sisäliikunta ja teknisen työn tilat) rakennetaan yhteistyöhankeena.**
- 2. Markkuun koulun toiminnalle annetaan lisää aikaa.** Lisäaika on tarpeen, jotta voidaan selvittää erilaiset monitoimitilan toteutusvaihtoehdot. Selvitystyötä varten perustetaan yhteistyöryhmä, jossa ovat mukana sekä kunnan että kyläyhdistyksen erikseen nimetyt edustajat. Näin saadaan yhteensovittua sekä kunnan että yhdistyksen tarpeet monitoimitilalle sekä kartoitettua erilaiset rahoitusmahdollisuudet ja yhteistyökumppanit. Lisäaika myös antaa kyläyhdistykselle mahdollisuuden markkinoida kylän tontteja keskitetysti, joka nopeuttaa osayleiskaavan rakentamista. Tällöin saadaan myös kylälle laadittuun osayleiskaavaan käytetylle rahalle täysimääräinen vastine sekä kuntaan uusien kuntalaisten myötä lisää verotuloja. Lisäksi alueelle rakennettavan viemäröinnin täysimääräinen hyödyntäminen on myös kunnan etu. Yhteistyöryhmän työlle asetetaan kunnan kanssa yhdessä sovittu takaraja. Monitoimitilasta, muun muassa sen käyttömahdollisuuksista, on esitetty ajatuksia oheisessa liitteessä 3.

Keräämme parhaillaan nimiä adressiin Markkuun koulun säilyttämisen puolesta. Listalla on tällä hetkellä yli 200 nimeä, joista 90% on jätetty adressit.com –sivuston kautta. Ketään siis ei ole painostettu laittamaan nimeään listalle. **Koulun säilyttämisen kannalla ovat kaikki nykyisten koululaisten vanhemmat (22 perhettä), uusimmat kyläläiset ja tulevien koululaistemme vanhemmat** sekä suuri joukko muita entisiä ja nykyisiä kyläläisiä. Myös suuri joukko lapsia ja nuoria on mukana listalla. Tämä on osoitus siitä, että kyläläisillä on vahva yhteinen tahtotila koulun säilyttämisestä.

Luotamme, arvoisat kuntapäätäjät, teidän kykyynne tehdä oikea päätös asiassa. Jos halua on, keinot löytyvät.

Luodaan yhdessä mahdollisuuksien Markkuu!

Yhteistyöterveisin: Markkuun Seudun Kyläyhdistys ry

Liite 1. Markkuun koulun oppilasennuste 19.3.2015 tilanteen mukaan / Riina Rahkila, Markkuun Seudun Kyläyhdistys Ry

Ennusteessa huomioitu ne lapset, jotka vanhemmat itse kuljettavat Markkuun koululle sekä kylämme uudet asukkaat.

Lukuv.	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21
lk.						
1	8	3	13	4	7	7
2	9	8	3	13	4	7
3	9	9	8	3	13	4
4	6	9	9	8	3	13
5	9	6	9	9	8	3
6	2	9	6	9	9	8
1-6lk	43	44	48	46	44	42
1-4lk	32	29	33	28	27	31

virt. kunnan laskelma 1-4 lk

31

27

28

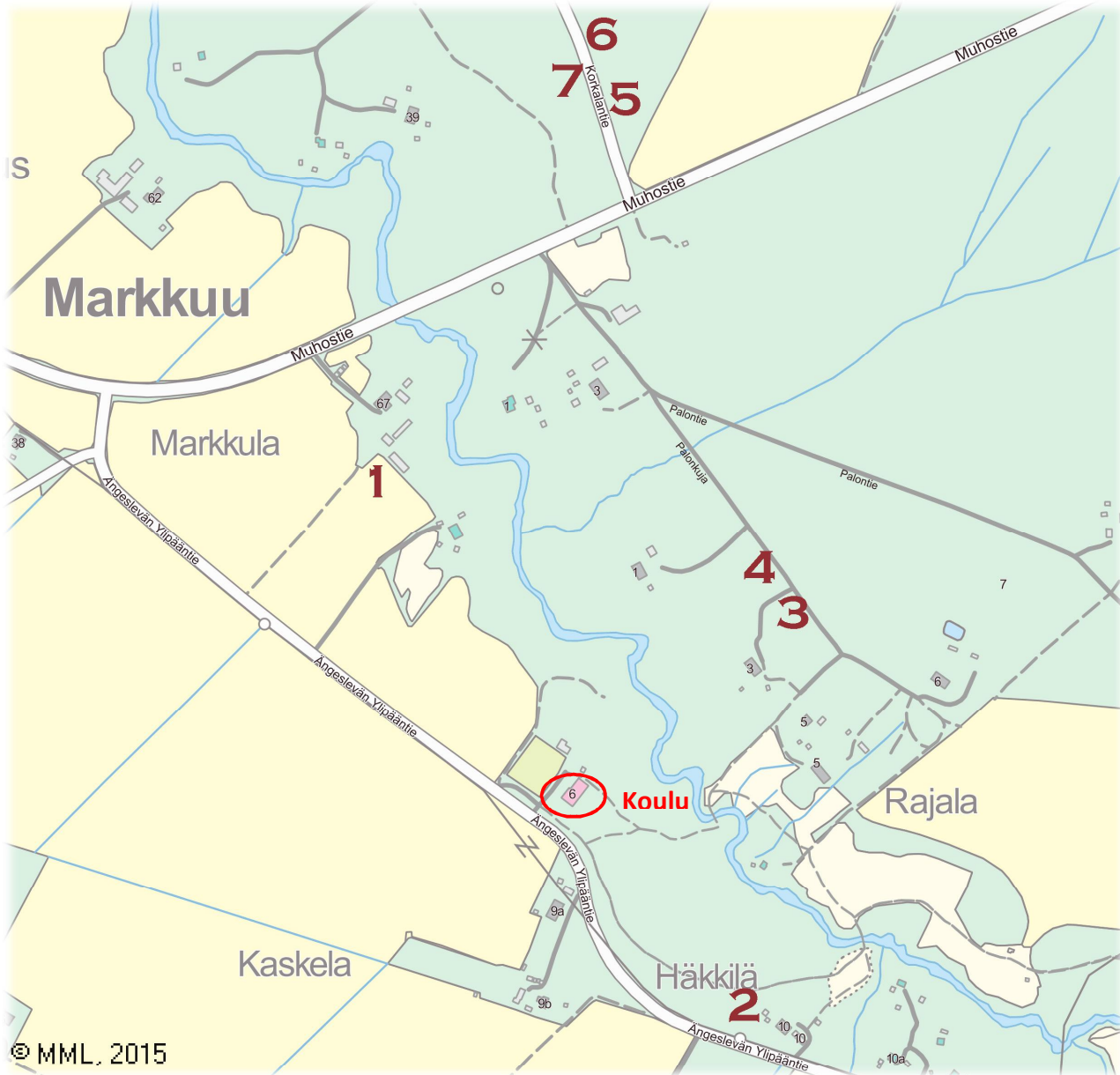
23

20

22

Liite 2. Tonttitarjontaa, nopea soittokierros muutamille maanomistajille 20.3.

MYYNNISSÄ OLEVAT TONTIT Tilanne 20.3.2015

SIJAINTI KARTALLA	UUSIA RAKENNUSPAIKKOJA	OMISTAJA/YHTEYSHLÖ
1	1	Anttila, Lauri p. 0400 280810
2	1	Pihlajaniemi, Paavo p. 0400 292810
3, 4	2	Laurila, Arto p. 045 110 4109
5	1	Markus, Juha p. 0400 585030
6,7	2	Mäki, Sauli p. 040 595 9136

Liite 3. (Riina Rahkila)

Markkuun monitoimitila

Tavoite:

- Rakentaa monipuolisesti käytettävä, muunneltava tila, jota käytetään suurin osa ajasta kyläyhdistyksen, muiden yhdistysten (mm. 4H, MLL, urheiluseurat, seurakunta) sekä myös esimerkiksi matkailuyritysten sekä pitopalveluyritysten toimintaan
- Keskeistä verkostoituminen muiden oman kunnan sekä naapurikuntien yhdistysten ja yritysten kanssa
 - o mahdollisuudet tarjota koululla erilaisia palveluja lapsiperheille, työkäisille ja ikääntyville
 - o mahdollisuudet kehittää erilaisia mm. matkailuun liittyviä tuotteita ja oheispalveluita
 - esimerkkejä mahdollisista yhteistyökumppaneista: Laukanranta Muhos (Laitasaari), Merilän kartano Utajärvi, Hannuksen piilopirtti Tyrnävä, Röön rannan kesäteatteri, Helmen Pirtti jne.

Monitoimitilan käyttömahdollisuudet:

- Tiloja käytettäisiin korkealla käyttöasteella, viikon jokaisena päivänä klo 9-21
- Erityisesti lasten ja nuorten kerhotoimintaa, harrastusmahdollisuuksia sekä vapaa-ajan toiminnan monipuolistamista
- Kyläyhdistyksen järjestämää iltapäiväkerhotoimintaa koululaisille
- Perhekerhotoimintaa lapsiperheille
- Harrastus- ja kerhotoimintaa myös muille ikäryhmille (aikuisväestö ja vanhuksset)
- Juttuseuraa, ikäihmisten liikkumisen edistämistä, sukupolvien kohtaamista (yhteistyömahdollisuudet MLL Terhokerhon kanssa), porinapiiriä, sosiaalisia kontakteja, yksinäisyyden vähentämistä
- Juhlatilaisuuksien ja erilaisten tapahtumien järjestämismahdollisuudet
- luontomatkailejoille tarjottavien retkipalveluiden yhteyteen
 - o ruokailumahdollisuus tiloissa (lähiruokaa, villiyrtejä, perunajalosteita, mahdollisuuksia löytyy...)
 - o lyhytaikaismajoituksen mahdollisuus
 - o Tilojen olemassaolo mahdollistaisi esim. pitopalveluyrittäjän tms. toiminnan kylällämme tulevaisuudessa
- käsitöihin soveltuvat tilat mahdollistaisivat myös kädentaitojen opettamisen nuorille sekä edelleen monipuolistaisivat harrastusmahdollisuuksia

Markkuun vahvuuksia:

- Nuori väestöpohja, paljon lapsia ja nuoria, joiden saaminen mukaan yhdistystoimintaan on kyläyhdistyksen tavoitteena
- Markkuun luontopolku, jossa käy retkeilijöitä kaukaakin
 - o Luontopolku, jota voitaisiin kehittää tulevaisuudessa huomattavasti (mahdollisuudet kytkeä esim. Oulujokivarren Tervareitistöön)
 - o yhdistyksellä mahdollisuuksia tarjota esim. luontopalvelutuotteita täydentämään lähialueen maatilamajoituspalveluita
 - parhaillaan neuvotellaan osallistumisesta keväällä 2015 avattavaan uuteen luontomatkailuportaaliin
- Kyläläisillä monipuolista osaamista: mm. hankehallinnointi, kirjanpito, ruokapalveluiden osaamista, rakennusalan osaamista jne.
- kylän alueella on monipuolista ja elinvoimaista yritystoimintaa sekä maatalousyrittäjyyttä (perunanviljely, lihakarjan kasvatusta, vihannesviljely)
 - o Lähiruokamahdollisuudet, mm. oman kylän tuotteet, Tyrnävän myllyn tuotteet, Tyrnävän Leipurit, lähellä myös Viskaali jne.
 - kehittämismahdollisuuksista ruokamatkailuun liittyen keskusteltu myös ProAgria Oulun / Oulun Maa- ja kotitalousnaisten kanssa
- Aktiivinen kyläyhdistys
- Alueelle laadittu osayleiskaava ja viemärointi varmistavat alueen positiivisen muuttovirran, kyläkoulu vahvistaa kylän vetovoimaa

Liite 4.

Tuoretta tietoa kyläkouluista ja yhdysluokkaopetuksesta:

<https://www.avi.fi/web/avi/-/pienia-kouluja-ja-yhdysluokkia-tarvitaan-tulevaisuudessakin#.VP1kPDgcTml>

Pieniä kouluja ja yhdysluokkia tarvitaan tulevaisuudessakin

Aluehallintovirastot järjestivät yhteistyössä kaksipäiväisen Pienkoulu-seminaari II Hämeenlinnassa 8. 9.10.2013. Seminaariin osallistui muun muassa kansainvälisesti tunnettu kyläkoulututkija professori emeritus Karl Jan Solstad Norjasta sekä opettajia, rehtoreita, vanhempia, hallinnon edustajia ja tutkijoita.

Pienten koulujen olemassaolon kysymyksiä pohditaan globaalisti eri puolilla maailmaa. Pienet koulut mahdollistavat lapsiperheiden asumisen maaseudulla myös tulevaisuudessa, totesi professori emeritus Karl Jan Solstad avauksessaan. Suomessa perusopetusta antavien koulujen verkosto painottuu edelleen alle 100 oppilaan kouluihin, joita vuonna 2010 oli 44 prosenttia kaikista kouluista. Alle 50 oppilaan pienet koulut ovat edelleen merkittävä osa koulutusjärjestelmää. Niiden osuus on noin 25 prosenttia peruskouluista.

Pieniä kouluja, erilaisia oppimisympäristöjä ja yhdysluokkia on myös tulevaisuudessa. Opetushallitus huomioi yhdysluokkaopetuksen uudistaessaan opetussuunnitelman perusteita. Yhdysluokkia käytetään Suomessa sekä oppilasmäärän pienuuteen liittyvistä syistä että eri ikäisten oppilaiden yhdessä toimimisesta saatavien pedagogisten hyötyjen vuoksi. Aluehallintovirastojen selvityksen mukaan Suomessa yhdysluokkia on noin 16 prosenttia kaikista opetusryhmistä.

Yhdysluokkapedagogiikan erityiset edut liittyvät lapsen sosiaaliseen kasvuun ja omatoimisuuteen. Yhteisöllinen toiminta taas vähentää koulupudokkaita ja ehkäisee syrjäytymistä. Käytännön tueksi pienet koulut tarjoavat monesti ainutkertaisen erilaisia oppimisympäristöjä. **Yhdysluokkapedagogiikka on erittäin arvostettua maailmalla** ja arviolta 30 prosenttia koululuokista on edelleen yhdys- tai erikäisluokkia.

Opettajankoulutuksen on edistettävä opettajien yhdysluokkaopetuksen tietämystä ja osaamista sekä annettava tarvittavia tietoja "koulu yhteisössä . yhteisö koulussa" -tyyppisestä ajattelusta. Opettajankoulutuksessa ei tällä hetkellä kuitenkaan riittävästi oteta huomioon pienten koulujen toimintaolosuhteita ja erityispiirteitä. Myöskään täydennyskoulutusta ei ole riittävästi tarjolla ajatellen maaseudun pienten koulujen opettajien tarpeita.

Pienet koulut tukevat hyvin yhteisöllisyyteen liittyvien kasvatustavoitteiden toteutumista. Muuttuvassa kuntakentässä ja kouluverkon edelleen harventuessa kannattaa kuntien tehdä seutukunnallista yhteistyötä kouluverkkosuunnittelussaan, jotta kohtuullinen perusopetuksen saavutettavuus voitaisiin turvata kaikille lapsille. Erityisesti on otettava huomioon lapsiin kohdistuvat vaikutukset sekä koulutuksellinen tasa-arvo.

Suomen peruskoulutus on kansainvälisessä vertailussa ollut kustannustehokasta huolimatta pienistä kouluyksiköistä. Hyviin suorituksiin on mahdollisuus erikokoisissa kouluissa koko Suomessa.

Lisätietoja antavat:

Pienkoulututkijat

Holappa, Arja-Sisko, KT, arja-sisko.holappa(at)oph.fi
Karlberg-Granlund Gunilla, KT, gunilla.karlberg-granlund(at)abo.fi
Kilpeläinen Risto, KT, rehtori, rikilpel(at)hotmail.com
Peltonen Taina, KT, sivistystoimenjohtaja, taina.peltonen(at)manttavilppula.fi

AVlen edustajat

Kari Lehtola, sivistystoimen ylitarkastaja, Itä-Suomen aluehallintovirasto, puh. 040 505 0740, kari.lehtola(at)avi.fi

Elisa Suutala, Lapin aluehallintovirasto, opetustoimen ylitarkastaja, puh. 0295 017 385, elisa.suutala(at)avi.fi

Kyläkoulututkija puhui pienten koulujen puolesta

19.11.2014 12:54 <http://www.luumaenlehti.fi/Etusivu/14885074.html>

KYLÄKOULUTOHTORIN maineen Suomessa saavuttanut siilinjärveläinen opettaja, kasvatustieteiden tohtori **Risto Kilpeläinen** ei jättänyt yleisöään kylmäksi kertoessaan luumäkeläisille kyläkouluja koskevasta väitöstutkimuksestaan maanantai-iltana. Pienten kyläkoulujen edut tulivat Kilpeläisen tutkimuksessa niin vahvasti esille ja illan alustaja oli niin vakuuttava, ettei vastaväitteiden sijaa jäänyt edes Luumäellä parhaillaan tutkailtavana olevien kouluverkkosupistusten kiivaimmille puolestapuhujille.

Mikäli Kirkonkylän ja Kannuskosken kyläkoulut päädytään lakkauttamaan, perusteluiksi eivät Kilpeläisen tutkimuksen perusteella käy ainakaan opetuksen laatuun tai oppimisympäristöön liittyvät puutteet. Saavutettavista säästöistäkin hänellä oli vankka näkemys.

ó Puhun leikkauksista, en säästöistä, hän tiivistä ja totesi, että kun kyläkoulujen lakkautuksia on esitetty, kuntien laskelmissa on usein esitetty etukäteen mittavia säästöjä, useita satoja tuhansia euroja.

ó Jälkeenpäin niitä säästöjä ei ole näytetty toteen, hän huomautti.

Kirkonkylän ja Kannuskosken koulujen vanhempaintoimikunnat toivat Risto Kilpeläisen Luumäelle tarkoituksella juuri ennen kouluverkon supistamista koskevien kuulemistilaisuuksien alkua, jotta keskusteluihin saataisiin taloudellisen näkökulman ohella myös arvonäkökulmaa. Kunnantalon valtuustosalissa kuulijoita oli vajaa kuusikymmentä, joukossa myös useita kunnanvaltuutettuja.

Risto Kilpeläinen toteutti tohtorinväitöstutkimuksensa Kyläkoulut Suomessa. Maaseudun pienet koulut opettajien kuvaamina oppimis- ja kasvu ympäristöinä vuonna 2010. Tuolloin aihevalintaan vaikuttivat ajankohtaisuus, vastaavien tutkimusten harvinaisuus ja se, että Kilpeläinen itse on työskennellyt yli 20 vuoden ajan kyläkoulun opettajana, koulunjohtajana ja rehtorina.

ó Halusin selvittää, minkälainen oli suomalainen kyläkoulu oppimis- ja kasvu ympäristönä 2000-luvun alussa.

Opettajille suunnattuun sähköpostikyselyyn vastasi 90 kyläkouluissa työskennellyttä opettajaa. Vastauksista Risto Kilpeläinen teki tarkan sisältöanalyysin, jonka hän jakoi kolmeen pääalueeseen: kyläkoulut fyysisenä, psykososiaalisena ja pedagogisena oppimis- ja kasvu ympäristönä.

Opettajat kautta maan kuvasivat koulujaan luonnonläheisiksi, rauhallisiksi ja turvallisiksi. Pihat ja ympäristöt koettiin viihtyisiksi, toiminnallisiksi ja lapsiystävällisiksi.

ó Usein niitä kuvattiin puolivilleiksi, sellaisiksi, jotka antavat lapsen mielikuvituksellekin tilaa, Risto Kilpeläinen lisäsi ja kertoi, että erittäin tärkeänä asiana mainittiin se, että kyläkoulun piha-alueet palvelevat kaikkia kyläläisiä.

ó Koulujen tilat koettiin ehkä hieman yllättäenkin monipuolisiksi ja käytännöllisiksi. Monilla kouluilla vanhat asunnot on valjastettu opetuskäyttöön ja niistä on saatu mainioita pienryhmätiloja. Sellaisia harvoin rakennetaan uusiin kouluihin, hän jatkoi.

Fyysiseen ympäristöön liittyvinä puutteina opettajat mainitsivat pitkät välimatkat ja takkuavat liikenneyhteydet sekä puutteelliset liikuntasalit, suihkutilat ja tekniset työn tilat sekä muut vastaavat erikoistilat.

ó Kunnat saivat moitteita siitä, että tiloja ei ole pidetty riittävästi kunnossa. Mutta kaiken kaikkiaan opettajat pitivät koulujaan aika upeina!

Kyläkoulujen psyykkiset ja sosiaaliset vahvuudet tulivat Risto Kilpeläisen tutkimuksessa esiin erityisen vahvoina. Opettajat katsoivat, että koulun sisäinen yhteisöllisyys ja yhdysluokkajärjestelmä kehittävät oppilaiden sosiaalisia taitoja.

ó Ykkös- ja kuudesluokkalaiset tuskin toimivat yhdessä muualla kuin pienissä kyläkouluissa. Sosiaalisten taitojen kehittyminen näkyi kohteliaana käytöksenä, erilaisuuden hyväksymisenä, toistensa kannustamisena ja auttamisena... Ne ovat aikamoisia arvoja!

Koulun ja kodin välinen yhteistyö oli kyläkoulututkimuksen perusteella eräänlaista kasvatuskumppanuutta.

ó Se on avointa, spontaania ja luottamuksellista yhteistyötä, joka näkyi myös erilaisina juhlina ja talkoiden järjestämisenä. Vanhemmat ovatkin valmiita satsaamaan kyläkouluunsa niin paljon kuin rahkeita vain riittää, Risto Kilpeläinen kertoi.

Koulun ja sitä ympäröivän kyläyhteisön yhteistoiminta on tutkimuksen mukaan erittäin tiivistä.

ó Koulua kuvattiin kylän keskipisteenä, sieluna ja sydämenä.

Kyläkoulujen ilmapiiriä pidettiin oppimista ja kasvamista edistävänä.

ó Opettajien mielestä kyläkoulut ovat viihtyisiä, kodinomaisia ja emotionaalisesti turvallisia. Se taas johtaa lasten itsetunnon terveeseen kasvuun. On tutkittu, että yhteisöllisyydellä on oppimiselle ja kehitykselle erityisen tärkeä merkitys, Kilpeläinen painotti.

Kyläkoulujen ilmapiiriä heikentävistä tekijöistä merkittävimmäksi nousi koulun lakkautusuhka.

ó Monet koulut olivat roikkuneet löysässä hirressä jo vuosikausia! Kiusaaminenkin mainittiin, mutta se oli niin vähäistä, että oikeastaan se onkin kyläkoulujen selkein vahvuus!

Tutkimuksensa helmeiksi Kilpeläinen nimeää pedagogisen oppimis- ja kasvu-ympäristön tarkastelussa esiin nostetun työtapojen runsaan kirjjon.

ó Kyläkoulut aktivoivat opettajia laatimaan tavoitteita ja käyttämään omaperäisiä menetelmiä. Opettajat totesivatkin, että heidän tärkein tehtävänsä onkin kasvattaa lapsia. Taito- ja taideaineet

olivat kakkosena ja tiedon kasvattaminen vasta kolmosena. Opetussuunnitelmissa huomioitiin hienosti myös paikallisuus.

Risto Kilpeläinen kertoi opettajien viihtyvän pienissä kouluissa, joita he kuvasivat lapsen kokoiseksi kouluiksi. Yhdysluokkia pidettiin etuna ja vanhempia oppilaita hyödynnettiin nuorempien koulukummeina tai apuopettajina. Yhteisöllisyys ja kevyt hallintorakenne sekä välittömät henkilösuhteet saivat kiitosta.

ó Toki kyläkoululla työskenteleminen myös turhautti osaa opettajista. Erityisesti sellaiset opettajat, joilla oli joku erityistaito, vaikkapa musiikki, saattoivat toivoa pääsevänsä toteuttamaan itseään paremmin isoihin kouluihin.

Kaiken kaikkiaan kyläkoulujen opetusmuotoja pidettiin yksilöllisinä, yhteisöllisinä ja sosiaalisia taitoja kasvattavina.

ó Ja juuri näitähän me eniten elämässä tarvitaan. Kyläkoulu on lähikoulu lasta varten, Risto Koskelainen huudahti.

Risto Kilpeläinen arvioi, että Suomessa toimii tänä päivänä noin 800 kyläkoulua. Kouluja on lakkautettu 1960-luvulta alkaen ja alun perin niitä on ollut viitisentuhatta. Lakkautustahti on ollut kiivas viimeksi kuluneina vuosikymmeninä.

ó Kunnissa on ajateltu pikavoittoja, mutta pitkällä tähtäimellä ajateltuna kyläkoulut vaikuttavat kustannustehokkailta ja eiköhän useimmissa kunnissa ole otettu koulukuljetuksissa takkiin, kun kyläkoulut on lopetettu. Kunnat ovat lirissä, kun kuljetushinnat nousevat koko ajan ja lapset on pistetty pyörille, Risto Kilpeläinen arvioi ja kertoi, että useiden tutkijoiden mukaan pienet maaseutukoulut täyttävät parhaiten kouluille asetetut laatuvaatimukset.

ó Olemmeko siis lakkauttaneet koulujen parhaimmistoa, Kilpeläinen kysyi.

Kyläkoulujen lakkauttamisia on vauhdittanut valtion päätös lakkauttaa kyläkouluille korvamerkitty valtionapu. Itä-Suomen aluehallintoviraston (AVI) ylijohtaja **Elli Aaltonen** onkin ehdottanut pienkoululisää hallitusohjelma-asiaksi. AVI on käynnistänyt kyläkouluille myös Osaava-koulutushankkeen.

ó Korvamerkityn valtionavun palauttaminen olisi merkittävä askel kyläkoulujen elvyttämiseksi, Risto Kilpeläinen arvioi ja kertoi lukuisia esimerkkejä kunnista, joissa kyläkoulut onkin lakkauttamisen sijaan otettu kehittämiskohteiksi.

ó Esimerkiksi Vihti ehti lakkauttaa kyläkoulut, mutta onnistuikin markkinoimaan itseään lapsiystävällisenä kuntana sillä seurauksella, että kuntana muutti uusia lapsiperheitä ja viisi suljettua kyläkoulua otettiin uudelleen käyttöön, Kilpeläinen mainitsi.

Markkuun Seudun Kyläyhdistys ry edistää kyläläisille tärkeitä asioita, toimii linkkinä kyläläisten ja kunnan välillä sekä järjestää kyläläisille, erityisesti alueen lapsiperheille, erilaista toimintaa ja tapahtumia (mm. lasten liikuntakerho ja Markkuun Kevätkirmaus). Kaikki kyläläiset ovat kyläyhdistyksen jäseniä eikä yhdistyksellä ole jäsenmaksua. Yhdistyksen hallituksen jäsenistä (yht. 12 hlöä) yhdeksän on tämänhetkisten tai tulevien koululaisten vanhempia. Lisätietoja kylästä löytyy internetistä www.markkuu.fi sekä <https://fi-fi.facebook.com/markkuunkylayhdistys>